

**BIGUZAS
SAMUOLIS
& PARTNERS**

Sporto veiklos sutartys

Advokatas Audrius Biguzas

Turinys

1. Sporto veiklos sutarčių apibrėžimas ir analizė;
2. Sporto veiklos sutarčių specifiška pagal Sporto įstatymo 10 straipsnį ir tokių sutarčių ypatumai;
3. Klausimai, atsakymai.

Sporto veiklos sutarčių apibrėžimas ir analizė (1)

- **Sportinės veiklos sutartis** – sportininko profesionalo, sportininko ar trenerio ir sporto organizacijos susitarimas, kuriuo sportininkas profesionalas, sportininkas ar treneris įsipareigoja rengtis sporto varžyboms arba rengti sportininkus, dalyvauti varžybose laikantis nustatytos sporto organizacijos vidaus tvarkos, o sporto organizacija įsipareigoja mokėti atlygį už sportinę ar treniravimo veiklą ir užtikrina pasirengimo ir dalyvavimo varžyboms sąlygas ir jose dalyvauti, taip pat įsipareigoja vykdyti kitas sutartyje numatytas sąlygas (Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymo 2 straipsnio 18 dalis).
- Šalys turi teisę sudaryti sutartį, turinčią kelių rūšių sutarčių elementų. Tokiai sutarčiai taikomos atskirų rūšių sutartis reglamentuojančios normos, jeigu ko kita nenumato šalių susitarimas arba tai neprieštarauja pačios sutarties esmei. (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.156 straipsnio 3 dalis).

Sporto veiklos sutarčių apibrėžimas ir analizė (2)

- „[...] profesionalaus sporto teisiniams santykiams galioja sutarties laisvės principas, būdingas civiliniams, o ne darbo, teisiniams santykiams. Sporto teisiniams santykiams nebūdingi ir kiti darbo teisiųjų santykių bruožai – pavaldumas, darbo sutarties nutraukimo ribojimai, garantijos darbuotojams, teisė į atostogas ir kt. – tai sporto teisiniuose santykiuose yra šalių susitarimo dalykas. Be to, profesionalaus sporto teisiniuose santykiuose, skirtingai nuo darbo santykių, dominuoja ne funkcijų atlikimas, o konkretaus sportinio rezultato siekimas, be to, sportinės veiklos sutartims būdingos kitos sąlygos – sportinio režimo nustatymo, medicininės priežiūros, sportininko apgyvendinimo, transporto, sveikatos draudimo ir pan. Tai lemia sportinės veiklos sutarties priskyrimą savo esme pirmiausiai prie paslaugų sutarčių. Tik tais atvejais, kai sportinės veiklos sutartyje susitariama, kad tokia sutartis kartu yra ir darbo sutartis, arba kai pagal tokios sutarties sąlygas akivaizdžiai šalys sukuria darbo teisinius santykius, tokia sutartis kvalifikuojama kartu ir kaip sukurianti darbo teisinius santykius.“ (Lietuvos Aukščiausiasis Teismas. 2011 m. vasario 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-2-65/2011).

Sporto veiklos sutarčių apibrėžimas ir analizė (3)

- Sportininkui, treneriui ar teisėjui atlygis už jų vykdomą veiklą gali būti mokamas pagal darbo arba sporto veiklos sutartis. [...] Sporto veiklos sutartis turi būti rašytinė. Sporto veiklos sutartyje turi būti aptartos sutarties šalių teisės ir pareigos, atsakomybės, susijusios su pasirengimu ir dalyvavimu sporto varžybose atstovaujant Lietuvos Respublikai, atlygis, sutarties šalių atsakomybė už sporto veiklos sutartyje nurodytų įsipareigojimų nevykdymą, sutarties galiojimo terminas, sutarties keitimo ir nutraukimo sąlygos, ginčų nagrinėjimo tvarka. Sporto veiklos sutartis gali būti neatlygintinė. Sporto veiklos sutartyje gali būti ir kitų sutarties šalių sutartų sąlygų. (Lietuvos Respublikos sporto įstatymo 10 straipsnio 1, 3 dalys).

Sporto veiklos sutarčių apibrėžimas ir analizė (4)

- Sporto veiklos sutarties dalykas – sportininko, trenerio, teisėjo veikla tam tikroje sporto organizacijoje (su tam tikra sporto organizacija), susijusi su dalyvavimu sporto renginiuose, varžybose, pasirengimu, treniravimu, teisėjavimu joms ir atlygio už tai gavimu.
- Visa tai, dėl ko sportininkas, treneris, teisėjas ir sporto organizacija susitaria tarpusavyje, tai yra ta veikla, kurią sportininkas profesionalas įsipareigoja atlikti sporto organizacijoje (ar sporto organizacijos labui/ naudai). Kitaip sakant, tai yra visa tai, dėl ko sportininko, trenerio, teisėjo veikla tampa reikšminga ir vertinga ne tik sporto organizacijai, bet ir pačiam sportininkui, treneriui, teisėjui.

Sporto veiklos sutarčių apibrėžimas ir analizė (5)

- Sporto veiklos sutarties požymiai/ specifika:
 1. Sudaroma tarp specifinėje veikloje veikiančių subjektų (sportininkas, teisėjas, treneris, sporto organizacija) (Sporto įstatymo 2 straipsnio 21, 24, 33 dalys);
 2. Sudaroma dėl atlygintinės sportinės veiklos;
 3. Taikomos nacionalinės ir tarptautinės sporto teisės normos, įskaitant antidopingo reguliavimą, match fixing draudimą, tarptautinių sporto šakų federacijų reguliavimas;
 4. Galima susitarti dėl reguliavimo (darbo ar civiliniai teisiniai santykiai);
 5. Galimos kelios atsakomybės formos už vieną ir tą patį sutarties pažeidimą;
 6. Galima specifinė ginčų nagrinėjimo tvarka.

Sporto veiklos sutarčių apibrėžimas ir analizė (6)

- Kitų teisės šakų įtaka sporto veiklos sutartimis:
 1. civilinė teisė – paslaugų sutartys, prievoliniai santykiai;
 2. baudžiamoji teisė – per Baudžiamojo kodekso 182¹ straipsnį;
 3. tarptautinė teisė – EŽTK, tarptautiniai susitarimai, konvencijos, ES Baltoji knyga dėl sporto.

+

Specifinė sporto ginčų nagrinėjimo praktika (nacionalinė, tarptautinė, atskirų sporto šakų federacijų (nacionalinių bei tarptautinių, CAS))

Sporto veiklos sutarčių specifiška pagal Sporto įstatymo 10 straipsnį ir tokių sutarčių ypatumai (1)

- Sporto šakų federacijos, įgyvendinančios aukšto meistriškumo sporto programas, privalo sudaryti sporto veiklos sutartis su sportininkais, kurie rengiami įgyvendinant aukšto meistriškumo sporto programas ir (ar) gauna valstybės stipendiją. [...] Sporto veiklos sutartis turi būti rašytinė. Sporto veiklos sutartyje turi būti aptartos sutarties šalių teisės ir pareigos, atsakomybės, susijusios su pasirengimu ir dalyvavimu sporto varžybose atstovaujant Lietuvos Respublikai, atlygis, sutarties šalių atsakomybė už sporto veiklos sutartyje nurodytų įsipareigojimų nevykdymą, sutarties galiojimo terminas, sutarties keitimo ir nutraukimo sąlygos, ginčų nagrinėjimo tvarka. Sporto veiklos sutartis gali būti neatlygintinė. Sporto veiklos sutartyje gali būti ir kitų sutarties šalių sutartų sąlygų (Sporto įstatymo 10 straipsnio 2, 3 dalys).

Sporto veiklos sutarčių specifiška pagal Sporto įstatymo 10 straipsnį ir tokių sutarčių ypatumai (2)

- Tokio pakeitimo tikslas užtikrinti sportininkų teises, pareigas bei santykius su sporto šakų federacijomis.
- Panaikinti neaiškumus ir sunkumus sportininkams suprantant savo teisių ir pareigų ribas, atskaitomybę prieš federaciją, o ir įtvirtinti federacijos pareigas sportininkų atžvilgiu.
- Nors siūloma sporto veiklos sutartis sudaryti tik su tais sportininkais, kurių pasirengimui yra skiriamos valstybės biudžeto lėšos, t.y. tik su tais sportininkais, kurie gauna valstybės stipendijas arba rengiami pagal aukšto meistriškumo programas, t.y. siekiant sudaryti aiškias sąlygas šiems sportininkams atstovauti Lietuvą, tačiau manytina, kad tai geras būdas ir kitoms sporto šakų federacijoms sudarinėti sporto veiklos sutartis su sportininkais.

Sporto veiklos sutarčių specifiška pagal Sporto įstatymo 10 straipsnį ir tokių sutarčių ypatumai (3)

- Aukščiau nurodytoje sporto veiklos sutartyje siūloma aptarti sutarties šalių teises ir pareigas, atsakomybes, susijusias su pasirengimu ir dalyvavimu sporto varžybose atstovaujant Lietuvos Respublikai, atlygį, sutarties šalių atsakomybę už sporto veiklos sutartyje nurodytų įsipareigojimų nevykdymą, sutarties galiojimo terminą, sutarties keitimo ir nutraukimo sąlygas.

TAČIAU

AR TEISINIS REGLAMENTAVIMAS ATITINKA PRAKTINIUS ĮGYVENDINIMO LŪKESČIUS?

Sporto veiklos sutarčių specifiška pagal Sporto įstatymo 10 straipsnį ir tokių sutarčių ypatumai (4)

- Sporto šakų federacijose pradėtose pasirašinėti sporto veiklos sutartyse, vyrauja tokios nuostatos:
 1. Susitarimas dėl konkretaus dalyko, t.y. aukšto meistriškumo sporto varžybų, aukšto miestriškumo sporto treniruočių stovyklų, pratybų, kuriose sportininkas dalyvaus;
 2. Sutarties vykdymas sietinas su individualaus plano parengimu ir laikymusi;
 3. Tai, kas nėra susiję su individualiu planu, nėra laikoma sutarties reguliavimo apimtyje;
 4. Sutarties vykdymas susijęs ir su metinio plano vykdymu, pagal sportininko metinę rengimo sąmatą;
 5. Metinio rengimo plano apibūdinimas ir su tuo susijusios sportininko teisės, pareigos;
 6. Sportininko dalyvavimas varžybose, sąlygos ir galimybės;
 7. Draudimo sąlygos;
 8. Sportininko sveikata;

Sporto veiklos sutarčių specifiška pagal Sporto įstatymo 10 straipsnį ir tokių sutarčių ypatumai (5)

9. Sportininko pilietybė;
10. Susitarimas dėl teisės į atvaizdą, reklamos, viešinimo;
11. Sportininko veiklos apribojimai;
12. Asmens duomenų tvarkymas;
13. Atsakomybės sąlygos;
14. Sporto veiklos sutarties nutraukimo sąlygos;
15. Taikytina teisė bei ginčų sprendimas.

Sporto veiklos sutarčių specifiška pagal Sporto įstatymo 10 straipsnį ir tokių sutarčių ypatumai (6)

Problematika ir diskutuoti momentai:

1. Metinis planas v. tai kas nepatenka į metinį planą – sportininko laisvės ne metinio plano vykdymo apimtyje;
2. Ar sportininkas turi teisę vykdyti metinį planą savo sąskaita? Jei taip, ar jį saisto įsipareigojimai sporto šakos federacijai?
3. Sportininko atsakomybė dėl to, jog metinis planas nebevykdomas dėl traumos patirtos ne metinio plano vykdymo metu?
4. Sportininko aktyvus laisvalaikis ir jo leidimo būdai;
5. Aukšto meistriškumo sporto varžybos neidentifikuotos metiniame plane – ar yra galimybė turėti savo asmeninius rėmėjus?
6. Sporto šakos federacijos teisė į viešinimą ir sportininko atvaizdą – ar ji yra absoliuti? Kaip šia teise sportininkas gali naudotis ne metinio plano vykdymo metu?
7. Draudimo sąlygos. Ar apskritai egzistuoja galimybės Lietuvoje pasiūlyti special draudimą sportininkams?

Sporto veiklos sutarčių specifiška pagal Sporto įstatymo 10 straipsnį ir tokių sutarčių ypatumai (7)

8. Ar yra galimybė ginčytis ne Lietuvos teismuose?
9. Sutarties pažeidimas? Kada jis konstatuojamas, ar tai susiję tik su metiniu planu?
10. Ar sporto šakų federacijos turėtų individualizuoti sporto veiklos sutartis?
11. Ar sutarties pažeidimo atveju sportininkas turėtų grąžinti sporto šakos federacijai visa metinę sąmatą išleistą per sutarties galiojimo laikotarpį sportininkui? Ar tai proporcinga?
12. Trišalės sutarties klausimas?
13. Asmeniniai rėmėjai ir jų intervencija į sportininko planą? Kur ribos?
14. Sporto šakos federacijos v. asmeniškai sportininko pasirinktas personalas? Ar įmanoma į tai pretenduoti? Kur balansas?
15. Viešinimo problematika – ar įmanoma sportininkui pačiam to imtis ir kokia apimtimi?
16. Individualių ir komandinių sporto šakų sportininkams keliami reikalavimai – ar jie gali skirtis?
17. Pareiga turėti sporto veiklos sutartis 2023 m. Ar ši pareiga egzistuoja jau šiais dienais?

DISKUSIJA

DISKUSIJA IR JŪSŲ KLAUSIMAI

BIGUZAS SAMUOLIS & PARTNERS

J. Basanavičiaus g. 26

LT-03224 Vilnius

Tel. +370 682 42187

audrius@biguzassamuolis.com

www.biguzassamuolis.com